

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΗΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ἄλλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμῆς 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τριμηνιαία δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αὐτότου ἡρώσια διατιμ. 50,
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὁσίων ἐν γέ-
νει τῶν ἑλλίων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνοι καὶ Τριμηνιοὶ ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ. 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην εἰσυδάκτου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐβριπίδου ἐπ' 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'—Τόμος 43ος

Ἀθήναι, 11 Ἰανουαρίον 1936

Ἔτος 58ον.—Ἀριθ. 6

ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΑΚΡΟΠΟΔΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JEAN WEBSTER

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Κάθε φορά πού βγαίνω ἔξω ἀπ' τὸ Κολλέγιο, μοῦ φαίνεται πὼς εἶμαι κανένας κατὰδικος πού ἔχει ἀποδράσει ἀπὸ τὴ φυλακὴ του. Τὴ σκέψη αὐτή, προτοῦ νὰ τὸ καλοσυλλογισθῶ, ἐτοιμάστηκα νὰ τὴν πῶ σὲς ἄλλες. Εἶχα ἀνοίξει τὸ στόμα μου καὶ πῆ-
γαινα νὰ τὴ ξεστομίσω καὶ μόλις πρό-
λαβα νὰ καταπιῶ τὴ γλῶσσα μου. Εἶναι φαδερὸ μαρτύριο γιὰ μένα νὰ μὴν μπορῶ νὰ πῶ κάθε τι πού σκέ-
πτομαι. Εἶμαι ἀπὸ φυσικοῦ μου πολὺ ἐκδηλωτικὴ. Ἄν δὲν εἶχα καὶ σὰς γιὰ νὰ λέω τὰ μυστικά μου, θὰ ἔσκαζα!

Τὸ βράδυ τῆς περασμένης Παρα-
σκευῆς, ἡ διευθύντρια τοῦ Φέργκουσ-
σον Χὼλλ ἐκάλεσε τὰ κορίτσια ἀπ' ὅλα τὰλλα τὰ τμήματα, ὅσα εἶχαν μείνει ἐδῶ τῆς διακοπῆς, γιὰ νὰ κά-
νουμε καρναμέλλες. Εἶχαμε μαζευτεῖ εἰκοσιτέσσερα κορίτσια.

Ἡ κουζίνα εἶναι πελωρία, μὲ χαλ-
κωματένιες κατσαρόλες καὶ σιδερέ-
νιους τεντζερέδες κρεμασμένους σὲ σειρῆς στὸν πέτρινο τοῖχο—ἡ μικρό-
τερη ἀπὸ τῆς κατσαρόλες ἐκεῖνες εἶ-
ναι μεγάλη σὰν καζάνι! Τετρακόσια κορίτσια κατοικοῦν μονάχα στὸ Φέργ-
κουσον.—Ὁ ἀρχιμάγειρος, μὲ ἄσπρο σκούφο καὶ ποδιά, ἔβγαλε εἰκοσιτέσ-
σερες ἀκόμη ποδιές καὶ σκούφιες—
δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω ἀπὸ ποῦ τῆς ξετρώπιωσε τόσες πολλές—καὶ ὅλες
μας μασκαρευτήκαμε σὲ μαγείρους.

Ἦταν πολὺ διασκεδαστικὸ μ' ὅλο πού ἔχω φάει καὶ καλύτερες καρνα-
μέλλες. Ὅταν ἐπιτέλους τῆς τελειώ-
σαμε καὶ ἡ κουζίνα καὶ τὰ πόμολα ἀπ' τῆς πόρτες καὶ ἐμεῖς ὅλες μας κολλούσαμε ἔπου κι' ἂν ἀγγίξε κανεῖς, σχηματίζαμε μιά μεγάλη πομπή καὶ, φορώντας πάντοτε τοὺς σκούφους μας καὶ τῆς ποδιές μας, κραδαίνοντας

ἡ καθεμιὰ ἓνα πηροῦνι ἢ μιά κουτά-
λα τῆς σούπας ἢ ἓνα τηγάνι, παραλά-
σκαμε ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς ἐρημούς δια-
δρόμους καὶ φθάσαμε στὰ γραφεῖα τοῦ προσωπικοῦ, ὅπου μισὴ ντουζίνα δασκάλισσες καὶ καθηγήτριες περνοῦ-
σαν ἡσυχὰ τὴ βραδυὰ τους. Τοὺς κάναμε καντάδα ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρ-
τα τους καὶ τοὺς τραγουδήσαμε διά-

φορα τραγούδια τοῦ Σχολείου. Ὑ-
στερα τοὺς προσφέραμε «ἀναψυκτι-
κά». Τὰ δέχθησαν μὲ εὐγένεια, ἀλλὰ καὶ μὲ κάποιον διαταγματῆ. Τῆς ἀφή-
σκαμε νὰ μασσοῦλίζουν καρναμέλλες, πασαλειμμένες στὸ στόμα καὶ στὰ χέ-
ρια καὶ ἀνίκανες νὰ μᾶς ποῦν μιά λέξη.

Καθὼς βλέπετε, ἀγαπητέ μου μπάρ-
μπα, ἡ μόρφωσή μου ὅσο πάει καὶ γίγεται πιδ τελεία. Θαυμάστε τὸ σχε-
τικὸ σκίτσο. Δὲν βρίσκατε καὶ σεις πὼς καλύτερα θὰ μοῦ ταίριαζε νὰ

ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΠΛΑΣΙ

Ὁ κ. Νικόλαος Π. Παπαδόπουλος, ἰδρυτῆς τῆς «Διαπλάσεως», εἰς τὸ γραφεῖον του, μὲ τὸ Μετάλλιον καὶ τὸ Δίπλωμα τῆς Ἀκαδημίας παρα-
πλεύσως του. (Φωτογραφία ληφθεῖσα ἀπὸ τὸν φωτοεπιτόρτσο τῆς ἐφημε-
ρίδος «Ἀθηναϊκά Νέα»).

γινόμενου ζωγράφος παρά συγγραφέως;
Οι διακοπές τελειώνουν σε δυο μέρες και πολύ θα χαρώ που θα ξαναϊδω τα κορίτσια. Στην πόρτα μου έχω μοναξιά. Όταν κατοικούν έννεα άνθρωποι σ' ένα σπίτι που έχει χτιστεί για τετρακόσιους, τούς φαίνεται σαν να ζουν μέσα σ' ένα νεκροταφείο.

Έντεκα κόλλες! κακομοίρη Μπάρμπα Μακροπόδη, πόσο θα σάς κούρασε το γράμμα μου! Στην αρχή είχα σκοπό να σάς γράψω μόνο δυο λόγια για να σάς ευχαριστήσω—μὰ όταν άρχιζω, ή πέννα μου δέν έννοει να σταματήσω.

Καληνύχτα σας και σάς ευχαριστώ που με συλλογιστήκατε. Θα ήθελα να είμαι απόλυτα εύτυχημένη, αλλά μακριά στον όριζοντα ξεπροβάίνει ένα συννεφάκι. Τόν Φεβρουάριο έχουμε διαγωνισμούς.

Δική σας με αγάπη
Γιούντη

«Σχηματίσαμε μια μεγάλη πομπή...»
(Σελ. 61, στ. α')

Υ. Γ. Μή τυχόν και δέν είναι σωστό αυτό το «με αγάπη»; Άν δέν είναι, σάς παρακαλώ να τό σβόσετε. Πρέπει ν' αγαπώ κάποιον και για μένα δέν υπάρχουν παρά μονάχα δύο που πρέπει να διαλέξω ανάμεσά τους: έσείς και ή κυρία Λίππετ—έτσι λοιπόν ή κλήρος θα πέση σε σάς, καλέ μου Μπάρμπα Μακροπόδη, και πρέπει να τό υποφέρατε, γιατί εκείνην είναι αδύνατο να την αγαπήσω.

Την παραμονή της άρχής των μαθημάτων

Αγαπητέ Μπάρμπα-Μακροπόδη

Πού να είσαστε από καμμά μεριά να ιδήτε πώς μελετάει το σχολείο μας! Έλθομονήσαμε όλδτελα πώς είχαμε ποτέ διακοπές. Πενήντα έπτά ανώμαλα ρήματα έτοιμάξα μεσ' στο μυαλό μου τούτες τις τελευταίες ήμέρες, και ή μόνη μου έννοια είναι μη κάνουν φτερά και πετάξουν πριν άπ τούς διαγωνισμούς.

Πολλά από τα κορίτσια πουλούν τα σχολικά τους βιβλία όταν τα τελειώσουν, μα έγω σκοπεύω τα δικά μου να τα κρατήσω. Έτσι, όταν θα έχω πάρει το δίπλωμά μου, θα βάλω στη σειρά σε μια βιβλιοθήκη δλη μου την μόρφωση! κι έποτε θα θέλω να θυμηθώ καμιά λεπτομέρεια θα τρέχω να την βρίσκω αυτός χωρίς κανένα χασομέρι. Αυτό είναι πολύ πιό βολικό και πολύ πιό εύκολο, παρά να τα έχω φυλακμένα όλα στα έμαθα μέσα στο κεφάλι μου.

Η Τζούλια Πέντελετον ήρθε άπόψε το βράδυ στην κάμαρά μου για να μου κάνη βίξια, για τούς τύπους και έμεινε μια ώρα και περισσότερα. Έδιάλεξε για θέμα στη συνομιλία της τα διάφορα οικογενειακά όνόματα και γαντζώθηκε άπ' αυτό και δέν έννοουσε να τό παρατήρησ. Ηθελε καλά και σάνει να μέθη που ήταν το οικογενειακό όνομα της μητέρας μου—άκούσατε ποτέ σας κανένα να κάνη

Δική σας μελετώντας για τούς διαγωνισμούς
Γιούντη

Κυριακή

Πολυαγαπημένο μου Μπάρμπα-Μακροπόδη

Έχω να σάς γράψω φρικτά, φρικτά, φρικτά νέα, μα δέν θέλω να άρχισω με αυτά. Θα δοκιμάσω πρώτα να φτιάξω το κέφι σας.

Η Γερουσία Άμφοτ άρχισε να γίνεται συγγραφέως. Ένα ποίημα με τον τίτλο «Άπό τον πόργο μου» θά δημοσιευθ ή στο «Μηνιαίο» του Φεβρουαρίου, και μάλιστα στην πρώτη σελίδα, που είναι έξαιρετική τιμή για μια Νεοφερμένη. Η καθηγήτριά μου των Άγγλικών με σταμάτησε χτες το βράδυ την ώρα που γόριζα άπό τη εκκλησία, και μου είπε πως είναι ένα χαριτωμένο κομμάτι, έκτος άπό τον έκτο στίχο που έχει μερικά παδάκια περισσευόμενα. Θα σάς στείλω ένα αντίγραφο αν σάς κάνη όρεξη να τό διαβάσετε.

Στάσου να ιδώ μήπως έχω και τίποτε άλλο εύχάριστο να σάς γράψω. —Ά ναί! Άρχισα να μαθαίνω παγοδρομία και μπορώ τώρα να γλιστρώ επάνω στον πάγο μ' άρκετη άξιοπρέπεια και χωρίς την βοήθεια κανενός. Επίσης έμαθα να κάνω άναρρήχην επί κάλων, να σκαρφαλώνω πιασμένη άπό τό σκοινί ως τό ταβάνι του γυμναστηρίου και να κατεβαίνω ύστερα πάλι κάτω καθώς και να πηδώ σε ύψος 1 μ. 15 εκ. Πιστεύω πως σε λίγο θα καταφέρω να πηδάω 1 μ. 20 εκ.

Σήμερα τό πρωί ήρθε ή επίσκοπος της Άλαμπάμας και μάς έκανε μια πολύ εμπνευσμένη διδασχία. Για θέμα είχε πάρει την ρήση του Εθαγγελίου: «Μή κρίνετε ένα μη κρίθητε». Μας είπε πως πρέπει να παραβλέπουμε τα σφάλματα των άλλων και να μην άπογοητεύουμε κανένα, κρίνοντάς τον με υπερβολική άυστηρότητα. Πολύ θα έπιθυμούσα να τόν είχατε άκούσει και σείς αυτόν τον λόγο.

Σήμερα είναι το πιό ώρατο ήλιόλουστο χειμωνιάτικο άπόγευμα. Άπό τα έλατα κρέμονται παγωμένα κρύσταλλα κι' όλος ή κόσμος είναι σκεπασμένος τόσο άπό τό χιόνι, που λές και θα λυγίσχ κάτω άπό τό βάρος του χιονισού—κι' έχω κοντεύω να λυγίσω κάτω άπό τό βάρος άβάσταχτης λύπης.

Και τώρα, τα νέα—πάρε κουράγιο, καίμενη Γιούντη, πρέπει να τα πής.

Είσατε στήληθια καλόκεφος; Δοιπόν, άπέτυχα στα μαθηματικά και

ΟΙ ΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

5.—Το μασκάρεμα

Συχνά μασκαρεύω τις γάτες μου και διασκεδάω πολύ. Η Καλή Μαμμά, που είναι φιλάρεσκη γατίτσα, στέκεται να της φορώ ό,τι θέλω. Ο Μέγ' Αλέξανδρος όμως κάνει μεγάλη αντίσταση. Όσοσο τον μασκαρεύω κι' αυτόν με τό στασιό. Τόν κάνω κύριο μ' ένα κολλάρο και με μια γραβάτα του μπαμπά. Βλέπω και παθαίνω για να του βάλω το πανταλόνι του. Ός που να του περάσω τό ένα πόδι, εκείνος ξεπερνά τό άλλο και πάλι άπ' την άρχή... Επιτέλους νικώ έχώ. Κι' ή Μέγ' Αλέξανδρος γί-

(Άκολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΕΣΥΑΝ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Του Χρόνου τα παιδιά
Έφύτευαν άμπέλι
Και γέμισαν βαρέλι
Γλυκό κρασί, σαδεία,

Άρχίναγε ή χρονιά
Τόρας, στα χρόνια εκείνα—
Άπό τό Μάρτη μήνα
Με την πρωτομηνιά.

Πρώτος να πιής εσύ,
Του λένε—και ν' άρχισης,
Τό νού σου, μη μεθήσης
Άπ' τό καλό κρασί!»

Και πίνει και μιλά...
Ρουφά, κάτω και κάτω.
Τό πήγεν ως τον πάτο.
Δέν άφησε σταλιά.

Τ' Άπρίλη ήρθ' ή σειρά.
Στην κάνουλα καθίσει
—Κι' ή Μάρτης τριγυρίζει,
Μα δέν τό μαρτυρά.

—Βρέ Μάρτη, βρέ παιδί!
Σάν είσαι τέτοιος, στάσου!
Θά φάς, μα της χρονιάς σου,
Με τούτο τό ραβδί.»

Με τό ραβδί γερά
Άπρίλης τον έδερνει,
Τό άξίωμα του παίρνει,
Τόν βγάνει άπ' τη σειρά...

—Και τώρα, αν στοχαστή
Τά πρώτα μεγαλεία,
Πικρή μελαγχολία
Για λίγο τόν κρατεί,

Χαλάει και βροχή...
Άστράφτει, μκομκουνίζει.
Και κλαίει και φοβερίζει
Τή γή να καταπιή.

Μά, αν θυμηθ ή καλά
Πώς ήπιε τό βαρέλι,
Τόρας, πολύ δε θέλει
Ν' άρχισή να γελά!

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

(Η άναδημοσίευση άπαγορεύεται)

νεται σωστός κύριος—μασκαρεμένος όμως, όπως ή κυρία του και τα παιδιά του.

Μια μέρα, καθώς ήταν όλοι με τις τουαλέτες τους, τούς έφερα για βίξια την ψεύτικη γάτα που στολίζει τό πιάνο μας. Είναι από πορσελιόνα, μεγάλη στο φυσικό κι' έχει ένα πολύ νόστιμο μουτράκι. Η Καλή Μαμμά και τα γατάκια τη χάρηκαν. Ο Μέγ' Αλέξανδρος όμως, μόλις την είδε, άγριεψε κι' όρμησε κατά πάνω της. Θα την έσφιγγε και θα την έσοπαζε χωρίς άλλο, αν τό πανταλόνι του δέν συγκρατούσε την όρμη του. Πρόφτασα να τόν τσακώσω και να τόν βγάλω έξω άπό την κάμαρα. Στα χέρια μου έκανε σα δαιμονισμένος. Τόν άφησα και τότε έφυγε, χάρηκε... Σε λίγο άκουσα τόν μπαμπά να φωνάζη:

—Δανάη! Τρέξε!

κάποιος είναι στο ντουλάπι μου!

Κατάλαβα, έτρεξα και τί να ιδώ: Ο Μέγ' Αλέξανδρος, άνάτοχος, άγριεμένος, είχε κρυφθεί μέσα στο ντουλάπι που τό έκανε άνω-κάτω. Τό πανταλόνι του κουρελιασμένο, τό κολλάρο του τσαλακωμένο κι' ή γρα-

βάτα του ανάποδα! 'Ο μπαμπάς γελοῦσε τόσο πολύ, ὥστε στὸ τέλος θύμωσα, γιατί δὲν μᾶρσε νὰ γελοῦν μὲ τὸν ἀγαπημένο μου Μέγ' Ἀλέξανδρο. Τότε ὁ μπαμπάς τοῦ ζήτησε συγγνώμη—φαντασθῆτε!—καὶ μ' ἐβόηθησε νὰ τὸν γδύσω. Τὸ καταφέραμε μὲ ἀρκετὸ κόπο καὶ μὲ κάμπουσες νυχιές στὰ χέρια τοῦ μπαμπᾶ.

Ἀφοῦ ἀπαλλάχθηκε ἀπὸ τὰ ρούχα του, ὁ Μέγ' Ἀλέξανδρος ἠσούχασε, κι' ἄρχισε μάλιστα νὰ γουγουρίζει μακάρια, ἐνῶ ἐγὼ τοῦ χάιδευα τὴν ἀνακατωμένη κάπως γούνα του.

'Ο μπαμπάς εἶπε πὼς δὲν εἶναι σωστὸ νὰ βασανίζουμε τὰ ζῶα καὶ πὼς δὲν πρέπει νὰ ντύνω τις γάτες μου παρὰ ὅταν εὐχαριστοῦνται κι' ἐκείνες, ὅπως ἡ Καλὴ Μαμμᾶ. Ἔτσι δὲν μασάριεσα πιά τὸν Μέγ' Ἀλέξανδρο.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΜΙΚΡΗ ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΗ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ φύλλο 4 —

Ἄπ' ὅσα εἶπαμε, ἐξάγεται πὼς εἶτε συνίζηση κάνουμε, εἶτε ἐκθλιψη, οἱ στίχοι μετριοῦνται τὸ ἴδιο. Εἶτε δηλαδὴ

Ποῦ μὲ βιά μετρά τὴ γῆ

γράφουμε, εἶτε

Ποῦ μὲ βιά μετράει τὴ γῆ

πάντα ἔχουμε ἐπτασύλλαβο στίχο. Ἔτσι κι' οἱ δύο αὐτοί :

Σὲ γνωρίζ' ἀπὸ τὴν ὄψη
Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψη

εἶναι τὸ ἴδιο ὀκτασύλλαβοι. Πολλοὶ ποιητὰι προτιμοῦν νὰ βάζουν ἀπόστροφο, νὰ κάνουν ἐκθλιψη ὅπου μπορεῖ νὰ γίνῃ. Ἄλλοι προτιμοῦν νὰ γίνουν καὶ τὰ δύο φωνήεντα, γιὰ νὰ προφέρουνται σὰν ἓνα, νὰ γίνεται συνίζηση. Ἀλλὰ πὼς μετᾶς, πὼς πλοῦσιος, πὼς μουσικός εἶναι ὁ στίχος πὼς ἔχει συνίζησης. Νὰ ἓνας στίχος πὼς δὲν χρειάστηκε οὔτε ἐκθλιψη οὔτε συνίζηση, ὅπως κι' αὐτὸ τυχαίνει συχνά (κι' ἀπὸ πολλοὺς μάλιστα ἐπιδιώκεται) :

Ἡ δύναμή σου πέλαγος, ἡ θέλησή μου βράχος.

Νὰ ἄλλοι δύο μὲ ἐκθλιψη καὶ μὲ συνίζηση :

Ἄν γιὰ τὰ πόδια σου, καλή, κι' ἂν γιὰ τὴν καρδιά σου, Κρίνους ὁ λίθος ἔβγαζε, χρυσὰ στεφάνια ὁ ἥλιος

Διαβάστε καὶ τὸν δεύτερο μὲ ἐκθλιψη :

Κρίνους ὁ λίθος ἔβγαζε, χρυσὰ στεφάνια ὁ ἥλιος

ὄρισμένως δὲν εἶναι τόσο ὠραῖος, ὅσο ὅταν τὸ νιὰ - ο προφέρεται σὰ μὴ συλλαβή, ὅταν γίνεται συνίζηση.

Οἱ περισσότεροι στίχοι τοῦ Σολωλοῦ ἔχουν συνίζησης. Μὰ καὶ ὄλων τῶν δοκίμων ποιητῶν, προπάντων τῶν Ἑπτανήσιων.

Κι' ἡ χασμωδία πὼς λένε, τί εἶναι;

ΧΑΣΜΩΔΙΑ

'Όταν στὸ στίχο μὴ λέξη τελειώνῃ μὲ φωνήεν (ἢ δίφθογγο), κι' ἀκολουθεῖ ἄλλη πὼς ἀρχίζει ἐπίσης ἀπὸ φωνήεν, καὶ τὰ δύο αὐτὰ φωνήεντα δὲν μποροῦν νὰ προφερθοῦν σὰν ἓνα, δηλαδὴ νὰ γίνῃ συνίζηση, (γιατὶ τότε θὰ ἔλειπε ἀπὸ τὸ στίχο μὴ συλλαβή), τότε λέμε πὼς ὑπάρχει χασμωδία. Παραδείγματα χάρη :

Χιόνι ἔπεσε πολύ,
Κάνει κρύο στὴν αὐτὴ
Κοκκινίζει ἡ μύτη μου
Τρέχω εἰς τὸ σπίτι μου

Στὸν πρῶτο στίχο ἔχουμε Χιόνι ἔπεσε. Τὸ I καὶ τὸ E δὲν μποροῦν νὰ προφερθοῦν μαζί, γιατί πρέπει νὰποτελοῦν δύο συλλαβές γιὰ νὰ ἔχη ὁ στίχος ἔφρα, ὅπως κι' οἱ λοιποί. Ἄρα ὑπάρχει χασμωδία. Στὸ δεύτερο στίχο χασμωδία δὲν ὑπάρχει, γιατί ὅπου μὴ λέξη τελειώνει μὲ φωνήεν ἀκολουθεῖ ἄλλη πὼς ἀρχίζει ἀπὸ σύμφωνο: κἀνΕΙ ΚρόΟ ΣτὴΝ Ἀδλή. Στὸν τρίτο στίχο ἐπίσης δὲν ὑπάρχει χασμωδία, γιατί καὶ μὲν ἔχουμε κοκκινίζειΕΙ Η, ἀλλὰ τὰ δύο φωνήεντα προφέρουνται σὰν ἓνα. δηλαδὴ γίνεται συνίζηση, καὶ πάλι ὁ στίχος ἔχει ἔφρα συλλαβές (ὅπως κι' ἂν γινόταν ἐκθλιψη: κοκκινίζει ἡ μύτη μου). Στὸν τέταρτο, τέλος, ἔχουμε Τρέχω ΕΙς, δύο φωνήεντα πὼς κάναυ δύο συλλαβές, ἄρα χασμωδία.

Καὶ στὸν πεζὸ λόγο, ὅταν συμβαίνει νὰκαλοῦθοῦν δύο συλλαβές ἀπὸ φωνήεντα (ἢ ἀπὸ δίφθογγους), γίνεται ἐπίσης χασμωδία. Ἄλλὰ στὸν πεζὸ λόγο οἱ συλλαβές δὲν εἶναι μετρημένες, ἐπομένως μποροῦμε, διαβάχοντας, νὰ προφέρουμε τὰ δύο φωνήεντα σὰν ἓνα, δηλαδὴ νὰ κάνουμε συνίζηση, χωρὶς νὰ λείπη γι' αὐτὸ συλλαβή. Π: χ: πῆγε ὁ νέος ὡς τὴν πόρτα ὅταν διαβάσουμε, τὸ Γ'Ε Ο τὸ προφέρουμε σὰ Γ'ΙΟ, κι' ἔτσι ἀποφεύγουμε τὴ χασμωδία. Αὐτὸ, στὸν

πεζὸ λόγο, προπάντων στὴ δημοτικὴ γλῶσσα, γίνεται κάθε στιγμὴ, ὅπως καὶ στὴν κοινὴ ὁμιλία. Ὅταν π: χ: λέμε φεύγω. Ἄποψε, ἔρχομαι ΑΙ Ἀδριο κτλ. κάνουμε ἀπλῶς συνίζηση καὶ, χάρη σ' αὐτὴ, δὲν ἀισθανόμαστε τὴν ἀνάγκη, γιὰ νὰποφεύγουμε τὴν πάντα ὀχληρὴ στὸ αὐτὸ χασμωδία, νὰ κάμουμε ἐκθλιψη: φεύγ' ἀπόψε (πὼς θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸ πάρῃ καὶ γιὰ φεύγα ἀπόψε) ἢ ἔρχομ' αὔριο.

Οἱ ἄρχαιοι, πὼς δὲν ὑπόφεραν τὴ χασμωδία, ἐφρόντιζαν πάντα, στὸν πεζὸ λόγο, ὅταν ἡ μὴ λέξη τελειώνῃ μὲ φωνήεν, ἢ ἄλλη νὰρχίζει ἀπὸ σύμφωνο, καὶ τὴν ἀνάπαλιν, ἐκτός ἂν μποροῦσε νὰ γίνῃ ἐκθλιψη. Π: χ: «οὐχ' ὁ πολλ' εἰδὼς ἄλλ' ὁ χρῆσταιμ' εἰδὼς εἶναι ὁ σοφός». Ἐδῶ, χάρη στὶς ἐκθλιψεις, δὲν ὑπάρχει χασμωδία. Ἰδέστε ὅμως τὴν ἀρχὴ τῆς «Κύρου Παιδείας» τοῦ Ξενοφῶντα: «Ἀαρεῖον καὶ Παρυσάτιδος γίνονται παῖδες δύο, προσφύττωρος μὲν Ἄρταξέτης, νεώτερος δὲ Κύρος». Καμμιὰ χασμωδία, μὰ καὶ καμμιὰ ἐκθλιψη. Τὸ ἴδιο καὶ στὸν «Εὐαγόρα» τοῦ Ἰσοκράτη: «Ὅρων, ὦ Νικόκλεις, τιμῶντα σε τὸν τάφον τοῦ πατρός, οὐ μόνον τῷ πλήθει καὶ τῷ κάλλει τῶν ἐπιφερομένων...». Ὁ ῥήτορας σχημάτισε ἔτσι τὴν περίοδόν του, ὥστε κάθε τελικὸ φωνήεν νὰ τὸ ἀκολουθεῖ ἀρχικὸ σύμφωνο καὶ τὴν ἀνάπαλιν. Ἄλλος, πὼς δὲν θὰ τὸν ἔνοιαζε γιὰ χασμωδίες — δηλαδὴ λιγώτερο μουσικός, λιγώτερο δοκιμὸς πεζογράφος —μποροῦσε νὰ γράψῃ: «Ὅρων σε, ὦ Νικόκλεις, τιμῶντα τὸν τάφον τοῦ πατρός», ὅποτε θὰ εἶχαμε σ'Ε Ω —χασμωδία.

Οἱ ποιητὰι μας, κι' οἱ δόκιμοι ἀκόμα, συχνότατα κάνουν χασμωδίες. Νὰ ἓνα τετράστιχο ἀπὸ νεανικὸ ποίημα τοῦ Παλαμά :

Τριγύρω του νιάτα περνοῦν χαρῶπά,
Μίλοῦν, ζευγαρώνουν, γελοῦνε οἱ ἄλλοι,
Κι' ἐκεῖνος σπαταίνει ὄχρος κι' ἀκούμπᾷ
Στὸ χέρι ἀπάνω γλυκὰ τὸ κεφάλι.

Ὅπου ὑπάρχει χασμωδία θὰ βάλω ἓνα Ν. Κι' ἔτσι θὰ ἴδῃτε πόσες ἔχει τὸ τετράστιχο :

Τριγύρω του νιάτα περνοῦν χαρῶπά,
Μίλοῦν, ζευγαρώνουν, γελοῦνεΝ οἱΝ ἄλλοι.
Κι' ἐκεῖνος σπαταίνειΝ ὄχρος κι' ἀκούμπᾷ
Στὸ χέριΝ ἀπάνω γλυκὰ τὸ κεφάλι.

Σήμερα ὁ Παλαμάς δὲν κάνει καμμιὰ χασμωδία. Τὶς ἀποφεύγει ὅλες μὲ συνίζησης κι' ὁ στίχος του εἶναι πάντα γεματός :

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡ. Β.

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

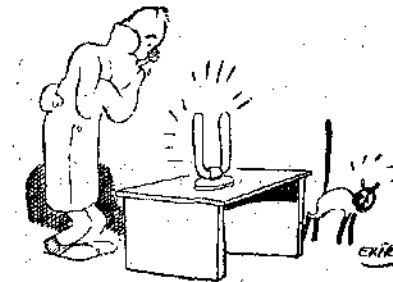
Ο ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ

Δίχως ἄλλο ἂν σηκωνόταν σήμερα ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ ὁ παππούς μας, πὼς ὄλη του τὴ ζωὴ τὴν πέρασε μὲ τὸ φῶς τοῦ λυχναρίου καὶ ἔδλεπε τὶς προόδους τοῦ σημερινοῦ φωτισμοῦ δὲν θὰ πίστευε τὰ μάτια του καὶ θὰ νόμιζε πὼς ὄνειρευόταν. Ἄλλὰ καὶ γιὰ τὴ σημερινὴ γενεὰ ἀκόμη ὁ φωτισμὸς ἐπῆρε μέσα στὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια μὴ καταπληκτικὴ ἐξέλιξη, πὼς τὴν παρακολούθησαμε μοναχοὶ μας.

Σὲ πολλὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις φωτίζονται καὶ σήμερα ἀκόμη μὲ πετρέλαιον καὶ μὲ οὐνόπνευμα. Στὴν Ἀθήνα ὡς πρὸ εἴκοσι ἐτῶν τὰ περισσότερα σπίτια φωτίζονταν μὲ γκάς. Κατόπιν γενικεύθηκε ὁ ἠλεκτρισμὸς, μὰ κατὰ τὰ χρόνια τοῦ πολέμου καὶ ὡς τώρα τελευταῖα ἀκόμη, τὰ μηχανήματα λειτουργοῦσαν τόσο ἀσχημα, πὼς οἱ περισσότεροι Ἀθηναῖοι μαζὶ μὲ τὸ ἠλεκτρικὸ ἀναβαν κάθε βράδυ καὶ... σπερματόετα. Τώρα καὶ στὴν Ἀθήνα καὶ στὶς περισσότερες ἐπαρχιακὰς πόλεις ἔχουμε ἀπλετο ἠλεκτρικὸ φῶς καὶ μπορεῖ κανεὶς καὶ τὴ νύχτα νὰ ἐργασθῇ, νὰ γράψῃ ἢ νὰ μελετήσῃ τόσο καλὰ ὅσο καὶ τὴν ἡμέρα.

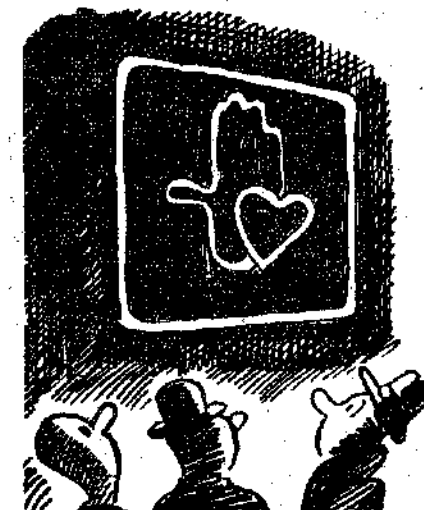
Ἡ πρόοδος ὅμως δὲν σταματᾷ ὡς ἐδῶ. Κάθε μέρα οἱ τρόποι τοῦ φωτισμοῦ τελειοποιοῦνται ὄλο καὶ περισσότερο. Ὡς τώρα γιὰ νὰ φωτίσουμε τὸ σπίτι μας, τὸ μαγαζὶ μας, τὴν βιτρίνα μας, χρησιμοποιοῦσαμε τὸ γνωστὸ ἠλεκτρικὸ λαμπτήρα, αὐτὸν πὼς τὰ βιβλία τῆς Φυσικῆς σας ὀνομάζουν «λυχνία τοῦ Ἐδισσῶν», ἀλλὰ φυσικὰ τελειοποιημένον. Σήμερα στὴν Ἑυρώπη ὁ ἠλεκτρικὸς αὐτὸς λαμπτήρας πὼς ἔχει σχῆμα ἀχλαδιοῦ κοντεύει νὰ καταργηθῇ καὶ νὰ ἀντικατασταθῇ ἀπὸ τὸν ἠλεκτρικὸ κύλινδρο πὼς εἶναι πολὺ πὼς βολικὸς καὶ πρακτικὸς καὶ ὠραῖος. Τουλάχιστον στὴν μεγάλη ἔκθεσιν τοῦ Φωτισμοῦ, πὼς ἔγινε τὸν περασμένον Δεκέμβριον στὸ Παρίσι, δὲν ἔδλεπε κανεὶς παντοῦ παρὰ ἠλεκτρικὸς κύλινδρος, σὲ ὅλες τὶς δυνατὰς χρησιμοποιήσεις τους. Τὰ διάφορα ἐργαστήρια ἀντὶ νὰ κάνουν μικροὺς ἠλεκτρικοὺς λαμπτήρες κάνουν κύλινδρους στενοὺς καὶ μακρουλοὺς, πὼς τὸ μέκος τους μπορεῖ νὰ φτάσῃ ὡς ἓνα μέτρο. Οἱ κύλινδροι αὐτοὶ δὲν γίνονται μόνον ἴσαιοι ἀλλὰ μποροῦν νὰ ἔχουν ὅ,τι σχῆμα θέλει κανεὶς, νὰ σχηματίζον γω-

νὰ ἡ ἡμικύκλιο ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο. Μπορεῖ κανεὶς κιάλας νὰ τοὺς τοποθετήσῃ σὲ διάφορους συνδυασμοὺς ὥστε νὰ κάνουν πὼς διακοσμικὴ ἐντύπωση. Τοὺς βάζει ἀράδα-ἀράδα στὶς γωνίες τοῦ ταβανιοῦ ἢ στὰ διάφορα σημεῖα τοῦ τοίχου. Μπορεῖ ἀκόμη νὰ τοὺς βάλῃ καὶ γύρω-γύρω

— Πῶ, πῶ, τί «ψυχρὸν» πὼς εἶναι αὐτὸ τὸ φῶς!

στὶς πόρτες ἢ στὰ παράθυρα ἢ στοὺς καθρέφτες. Ἔτσι καθένας μπορεῖ νὰ φωταγωγήσῃ τὸ σπίτι του σύμφωνα μὲ τὸ ἀτομικὸ του γούστο καὶ νὰ δώσῃ στὸ σπίτι του ἢ στὸ κατὰστημά του ἓναν ἀέρα ἐντελῶς δικὸ του. Ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα, δηλαδὴ στὶς μεγαλύτερες πόλεις, τοὺς φωτεινοὺς

Χάρις στὴν «φωσφοροχρωματικὴ» θὰ γίνονται ὀμορφιάτερες ἀνέοδοες ρεκλάμες. (Σελ. 66, στ. α')

κύλινδρους τοὺς χρησιμοποιοῦν γιὰ τὴν ὄρα γιὰ νὰ φωτίσουν τὶς βιτρίνες τῶν καταστημάτων. Τοὺς βάζουν γύρω-γύρω στὴν κορνίζα τὶς βιτρίνας καὶ φωτίζεται ὄλη ὀραϊότατα καὶ ἰσομέτρα χωρὶς νὰ πέφτῃ τὸ φῶς στὰ μάτια κανενός. Ἄν βγῆτε σήμερα τὸ

ἀπόγευμα ἔξω, κάνετε μὴ βόλτα στὰ μαγαζιά γιὰ νὰ τὸ ἴδῃτε καὶ μόνοι σας.

Ἡ τελειοποίηση ὅμως τοῦ φωτισμοῦ ἐπῆρε μὴ ἀλλατικὴ ἐξέλιξη, χάρις σὲ μὴ τελευταία ἐφεύρεση, πὼς μέσα σὲ ἐλάχιστα χρόνια διαδόθηκε ὁ ὀλόκληρο τὸν κόσμον. Ἡ ἐφεύρεση αὐτὴ εἶναι τὸ λεγόμενον «ψυχρὸν φῶς». Τὸ φῶς αὐτὸ παράγεται μὲ τὸν ἠλεκτρισμὸ βέβαια μέσα σὲ κύλινδρους, ὅπου ὅμως δὲν εἶναι περασμένο σῆμα ὅπως στὸς κοινούς ἠλεκτρικὸς λαμπτήρες, ἀλλὰ ἓνα ἀέριο, πὼς ἀνακαλύφθηκε τώρα τελευταῖα καὶ ὀνομάστηκε «Νέον». Γιὰ ν' ἀνάψῃ τὸ φῶς σ' αὐτοὺς τοὺς λαμπτήρες ἀρκεῖ νὰ παρᾷσῃ ἀπὸ μέσα τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα χωρὶς νὰ υπερθερμάνῃ τὸ ἀέριο, οὔτε νὰ τὸ ζεστάνῃ καν. Γι' αὐτὸ ἡ νέα ἐφεύρεση ὀνομάστηκε «ψυχρὸν φῶς» καὶ εἶχε ἀμέσως καταπληκτικὴ διάδοσιν ἐπειδὴ τὸ ρεῦμα πὼς ἔσθεται εἶναι λιγώτερο ἀπὸ τὸ μισὸ ἀπὸ ἐκεῖνον πὼς ἔσθεται μὲ τὸ συνειθισμένο ἠλεκτρικὸ φῶς καὶ φυσικὰ στοιχίζει πολὺ φθηρότερα.

Ἐνα μονάχα εἶναι τὸ κακὸ τῆς νέας ἐφεύρεσεως: Τὸ φῶς πὼς παρᾷει εἶναι μόνον χρωματιστὸ καὶ φυσικὰ δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ φωτισμὸ ἀλλὰ μονάχα γιὰ ρεκλάμες. Ὅσοι μένετε σὲ μεγάλας πόλεις θὰ ἔχετε ἴδει τὶς μεγάλας χρωματιστὰς ρεκλάμες πὼς ἀνάβουν κάθε βράδυ στὰ κέντρα ἢ ἀπέξω ἀπὸ τὰ μαγαζιά καὶ ἔχουν τόσο ὠραία ζωηρὰ χρώματα κίτρινα ἢ πράσινα ἢ γαλάζια. Οἱ ρεκλάμες αὐτὲς γίνονται μὲ ψυχρὸν φῶς. Εἶδατε ὅμως ποτέ σας ρεκλάμα σὲ ἄσπρο φῶς; Ὅχι βέβαια. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ φωτίσῃ κανεὶς τὸ σπίτι του μὲ χρώμα πράσινο ἢ κόκκινο ἢ ὄραια καὶ τόσο πρακτικὴ αὐτὴ ἐφεύρεση δὲν εἶχε παρὰ περὶ ὀλίγον χρησιμοποιήσῃ, ὡς πὼς κάποιος σκέφθηκε νὰ σχηματίσῃ λευκὸ φῶς συνθέτοντας ὄλα τὰ ἄλλα χρώματα! Ὅπως ἐμάθατε στὴ Φυσικὴ σας τὸ ἄσπρο φῶς ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ ἑπτὰ χρώματα τῆς Ἰριδος ἀνακατεμένα. Ἄν μὴ ἀκτῖνα τοῦ ἡλιοῦ ἢ μὴ ὀποιαδήποτε ἀκτῖνα ἀπὸ λευκὸ φῶς περᾷσῃ ἀνάμεσα ἀπὸ ἓνα πρίσμα, τότε «διαθλάται» δηλαδὴ τὰ χρώματα πὼς τὴν ἀποτελοῦν παθαίνου ἀποσύνθεσιν καὶ χωρίζονται. Μὲ τὸν ἴδιον λοιπὸν τρόπο ἂν συνθέσῃ κατάλληλα κανεὶς αὐτὰ τὰ ἑπτὰ χρώματα θὰ πετύχῃ τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα καὶ θὰ

σχηματισμό λευκό φως. Όπερ έδει δείξει, όπως λένε και τα μαθηματικά θεωρήματα. Για την ώρα δεν έχουν γίνει παρά μόνο πειράματα, αλλά πέτυχαν σε απόλυτο βαθμό και έτσι φαίνεται πως το ψυχρόν φως θα είναι ο φωτισμός του μέλλοντος.

Και ένας άλλος τρόπος φωτισμού, που αυτός όμως δεν θα άρση και τόσο σ' όσους φοβούνται το βράδυ και πιστεύουν στα φαντάσματα και στα στοιχειά: Μ' αυτόν όμως δεν φωτίζετε ένα δωμάτιο ή ένα οποιοδήποτε χώρο, αλλά κάνετε φωτεινό το αντικείμενο που θέλετε έσεις. Φθάνει να το αλείψετε με μια κινούργια χημική ουσία που έχει μέσα φωσφορο. Μόλις βρεθεί στο σκοτάδι το αντικείμενο αυτό θα άρση να φωσφορίζη και να φέγγη δόξα δόξα. Στην Έκθεση του Φωτισμού στο Παρίσι, που αναφέραμε και παραπάνω υπάρχει μια δόξα δόξα αίσουσα όπου οι τοίχοι, οι κουρτίνες, τα κάδρα και τα έπιπλα λαμποκοπούν φαντασμαγορικά μέσα στο απόλυτο σκοτάδι. Το θέαμα αυτό είναι βέβαια ωραίο αν και κάπως ανατριχιαστικό, αλλά η πρακτική χρησιμότης της «φωσφοροζωγραφικής», όπως ένομασαν την καινούργια έφεύρεση είναι άλλη. Μπορεί κανείς να αλείψη με το μίγμα αυτό τις έπιγραφές των δρόμων, ώστε να μπορούν να διαβάζονται στο σκοτάδι, τις πινακίδες που είναι τοποθετημένες στους δρόμους της έξοχης για να οδηγούν τους αυτοκινητιστάς, τις ταμπέλες που κερώνονται στις πόρτες των σπιτιών με το όνομα του κάθε ένοίκου κ.τ.λ. Ακόμη με τη φωσφοροζωγραφική θα φέγγουν στο σκοτάδι οι πλάκες όπου είναι γραμμένος ο αριθμός κάθε αυτοκινήτου, οι ήλεκτρικοί διακόπτες και τα κουδούνια, τα πόμοια από τις πόρτες. Μα και ώραιότερες και ανέξοδες φωτεινές ρελάμες θα γίνονται με τη νέα έφεύρεση. Θα γράφη κανείς επάνω σ' ένα τοίχο οποιαδήποτε έπιγραφή, θέλει με το καινούργιο μίγμα και τη νύχτα η έπιγραφή θα φεγγόβολη από μακριά σε όλους τους βραδυνούς διαβάτες.

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

ANDERSEN

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Γκουίλλερνί, γκουίλλερνί, πότε θα έρθη η Άνοιξη; Άργεί πολύ ακόμη;

— Άργεί πολύ ακόμη! άντηχησε μέσα στον παγωμένο κάμπο.

Η φωνή έρχόταν από ένα ύψωμα πέρα μακριά σκεπασμένο δόξα δόξα από το χιόνι. Ήταν ο αντίλαλος που τους τον έφερνε: Ή τα λόγια αυτά ειπώθηκαν από έναν παράξενο γέρο που καθισμένος επάνω σ' ένα σωρό από χιόνι άφηφούσε τον άνεμο και την κακοκαιρία. Ήταν κατάλευκος, και φορούσε, σαν τους χωριάτες μια χαντρή και μακριά κάπα από άσπρο μαλλί. Είχε κάτσοπρα μαλλιά και γένια και ήταν πολύ χλωμός. Τα μάτια του όμως ήταν γαλανά και γεμάτα φως.

— Ποιός είναι αυτός ο γέρος εκεί κάτω; ρώτησαν τα σπουργίτια.

«Επάνω στη ράχη κάθε πελαργού ήταν καθισμένο ένα παιδάκι» (Σελ. 66, στ. γ')

— Έγώ τον ξέρω ποιός είναι, είπε ένας γέρος κόρακας σκαλωμένος επάνω στα κάγκελα ενός φράχτη και που καταδέχθηκε να μιλήση στα σπουργίτια για να τους δείξη πόσο καλά πληροφορημένος ήταν. Ξέρω ποιός είναι αυτός ο γέρος. Είναι ο Χειμώνας, ο ίδιος ο Χειμώνας του περασμένου χρόνου. Δεν επέθανε, μ' όλο που το ημερολόγιο λέει πως ο παλιός χρόνος πέθανε και πάει. Αλλά όμως θα μείνη εδώ όπου να έρθη η μικρή βασίλοπούλα η Άνοιξη. Και για την ώρα ο Χειμώνας, ο Χειμώνας της περασμένης χρονιάς ζει και βασιλεύει ακόμη εδώ.

Πέρασαν έτσι δυο τρεις βδομάδες. Η παγωμένη λίμνη ήταν σκληρή και γυαλιστερή κι έμοιαζε σαν μια πελώρια πλάκα από πηγμένο μολύβι. Όλο τον κάμπο τον βράιαναν οι πυκνές και παγερές όμίχλες. Καμιά φορά τη νύχτα τα σπουργίτια έβλεπαν τον γέρο Χειμώνα να περνάει από τον παγωμένο κάμπο σαν ένα

κάτσοπρα φάντασμα. Τα μεγάλα μαύρα κοράκια πετούσαν σε μακριές σειρές. Η φύση όλη έμοιαζε σαν να κοιμόταν, και να που εξαφνα μια άχτιδα ήλιου ξεγύστρησε και έπεσε επάνω στη λίμνη και την έκανε να γυαλοκοπήση σαν μαλαμοκαπνισμένη. Το χιονένιο πάπλωμα που σκέπαζε όλο τον κάμπο και το ύψωμα δεν ήταν τόσο σκληρό και γυαλιστερό όπως πρώτα: μα ο άσπρος γέρος ο Χειμώνας βρισκόταν πάντα καθισμένος στη θέση του με τη ματιά του κερφωμένη κατά το νατιά. Δεν φαινόταν να καταλαβαίνει πως ο χιονένιος θρόνος του έσο πήγαινε και βούλιαζε στη γη και ότι εδώ κι εκεί ξεπρόβκιαν φουντίτσες από χλωρό γρυσιδάκι. Και όλες αυτές οι πράσινες φουντίτσες σκεπάζονταν στη στιγμή από τα σπουργιτάκια που τιτίβιζαν:

— Γκουίλλερνί, γκουίλλερνί, μήπως άραγε έρχεται η Άνοιξη;

Η «Άνοιξη». Η φωνή αυτή άντηχόσε πάνω από τους κάμπους και τα λειβάδια ανάμεσα στα σκιερά δάση όπου η πράσινη μούσκουλη γυάλιζε ακόμη στους γέρικους κορμούς των δένδρων. Και από το Νοτιά έφτασαν πετώντας οι δυο πρώτοι πελαργοί.

Επάνω σε κάθε πελαργού τη ράχη ήταν καθισμένο από ένα χαριτωμένο παιδάκι. Το ένα ήταν άγόρι και το άλλο κοριτσάκι. Έσειλαν και τα δύο τους στη γη ένα φιλίμα με τα χεράκια τους σ' ένα χαιρετισμό

και κατέβηκαν από τα φτερωτά τους άλογα. Παντού όπου πατούσαν τα ποδαράκια τους ξεφύτρωναν από το παγωμένο χώμα τριανταφυλλιάς και άσπρες άνεμώνες. Πιασμένα χέρι με χέρι πήγαν κοντά στον γέρο Χειμώνα τον άγκάλιασαν τρυφερά κι άκούμπησαν τα κεφαλάκια τους στο στήθος τους. Και τη στιγμή εκείνη και αυτός και εκείνα και όλος ο τόπος γύρω τους σκεπάστηκαν με μια πυκνή όμίχλη, βαρεία και σκοτεινή που τόλιξε τα πάντα σαν ένας πυκνός πέπλος. Σιγά, σιγά σηκώθηκε άέρας. Όσο πήγαινε δυνάμωνε και στο τέλος χύμηξε ούρλιάζοντας και έδιωξε την όμίχλη, και σε λίγο έλαμψε ο ήλιος στον ούρανό. Ο γέρο Χειμώνας είχε χαθεί και τα όρατα παιδιά που έφερναν μαζί τους την άνοιξη κάθησαν στο θρόνο της καινούργιας χρονιάς.

(Ακολουθεί)

KIMON AAKIANH

ΟΙ ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΤΙΦΕΡ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ότε τί περιείχαν τα βαρέλια εκείνα ήξεραν, ούτε γιατί πήγαιναν να τα θάψουν σ' εκείνο το νησάκι. Αλλά δεν ήταν δική τους δουλειά και δεν άνησυχούσαν καθόλου. Ναυτες συνηθισμένοι στην παιθαρχία, έκτελούσαν τις διαταγές σ' ανυπακοία και ποτέ δεν ρωτούσαν το γιατί.

Ο Καμύλκ-πασάς κι' ο πλοίαρχος Ζό πήραν θέση στην πρόμη της μαούνας που έφθασε στο νησάκι με λίγες κουπιές.

Επρόκειτο τώρα να διαλέξουν το κατάλληλο μέρος, ούτε πολύ κοντά σ' άκρο, γιατί που θα το χτυπούσαν τα κύματα στις μεγάλες τρικυμίες της Ισημερίας, ούτε πολύ ψηλά, όπου μπορούσε να γίνη καμιά κατάρρευση. Και το μέρος αυτό βρέθηκε ακριβώς στη βάση ενός άπότομου βράχου σε μιάν από τις άκρες του νησιού που έβλεπαν πρός τα νοτιοανατολικά.

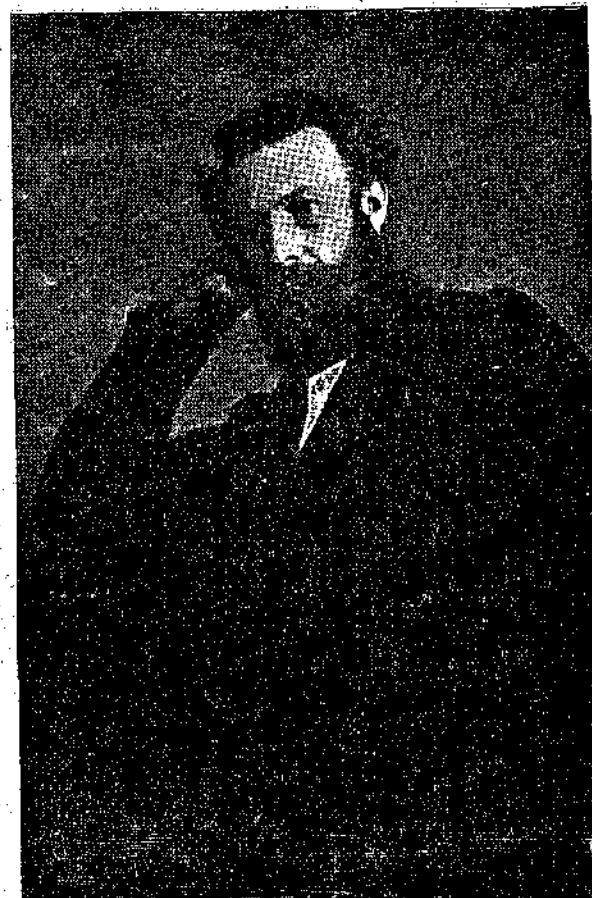
Οι ναύτες ξεφόρτωσαν τα βαρέλια και τα έργαλεία κι' άρχισαν να σκάβουν στο μέρος που τους είχαν δείξει. Η έργασία ήταν δύσκολη. Είναι πολύ σκληρή όλη ο κρυσταλλικός πυρίτης. Όσο την έσπαζαν οι λαστοί, οι ναύτες μάζευαν τα κομμάτια που τινάζονταν εδώ κι' εκεί, για να σκεπάσουν μ' αυτά το λάκκο, αφού θα έβαζαν μέσα τα βαρέλια. Χρειάστηκαν δυο άλόκρες ώρες για να κάμουν ένα δρυγμα βαθύ έξη πόδια και πλατύ άλλα τόσα — άληθινό τάφο, όπου τον ύπνο ενός νεκρού δεν θα τον τάραττε ποτέ ο θόρυβος της τρικυμίας.

Ο Καμύλκ-πασάς στεκόταν παράμερα σκεπτικός και λυπημένος... Μήπως συλλογιόταν αν δεν θα έκανε καλά να έαπλωθη κι' αυτός στο πλάι του θησαυρού του, για να κοιμηθη τον αώνιο ύπνο; Κι' άληθινά, θα έβρισκε άσφαλέστερο άσυλο κατά της κακίας και της άδικίας των ανθρώπων:

Άμα κατέβασαν τα βαρέλια στο λάκκο, τα κοίταξε για τελευταία φορά. Τη στιγμή εκείνη ο πλοίαρχος Ζό, βλέποντας τη θλιμμένη όψη του πασα,

συλλογιόθηκε μήπως θάνακαλοσε τις διαταγές του, μετανοιωμένος για την άπόφασή, και θα ξανάπαιρνε τους θησαυρούς του, για να εξακολουθήση μαζί τους το ταξίδι:

«Όχι. Μ' ένα νεύμα πρόσταξε τους ναύτες ναποτελειώσουν την έργασία. Ο πλοίαρχος τότε στερέωσε τα βαρέλια το ένα δίπλα στο άλλο, και

Ο Ιούλιος Βερν σε ηλικία τριάντα ετών

τα συγκόλλησε με κομμάτια από πυρίτη άνακατεμμένα με λάσπη από ύδραυλική άσβεστο. Σε λίγο σχηματίσθηκε μια μάζα τόσο στερεή όσο κι' ο βράχος ο ίδιος του νησιού. Κι' εξακολούθησαν να γεμίζουν το λάκκο με τοιμενταρισμένα πετραδάκια ως την επιφάνεια του έδάφους. Έτοιμάζταν άδύνατο να ανακαλυφθη ποτέ το μέρος όπου θάφτηκε ο θησαυρός.

Ότιόσο ήταν άνάγκη να κάμουν κι' ένα σημάδι, για να ξαναβρθη μετά τον τάφο του θησαυρού ο κάτοχός του. Έτσι, στην κάθετη πλαγιά του βράχου, που ύφανόταν πίσω

από το λάκκο, ο λαστρόμος χάραξε μ' ένα σουγιά αυτό το μονόγραμμά:

Ήταν τα δυο Κ του όνόματος Καμύλκ, όπως ο πασάς τα είχε και στη σφραγίδα του.

Δεν υπήρχε λόγος να παρατεινούν τη διαμονή τους στο νησάκι. Το θησαυροφυλάκιο ήταν πιά κλεισμένο και σφραγισμένο. Ποιός μπορούσε να το άνακαλύψη στο άγνωστο εκείνο μέρος και να το ληστέψη; Κανένας!

«Αν ο Καμύλκ κι' ο Ζό έπαιρναν αυτό το μυστικό στον τάφο, μπορούσε ναρθη κι' η συντέλεια του κόσμου χωρίς ποτέ να φανερωθη.

Ο λαστρόμος μπάρκαρησε τους ανθρώπους του, ενώ ο πασάς κι' ο καπετάνιος είχαν καθήσει σ' ένα βραχάκι της παραλάς. Σε λίγο η βάρκα γύρισε και τους πήρε.

Η ώρα έντεκα και σαράνταπέντε, ο καιρός λαμπρός, στον ούρανό ούτ' ένα σουννεφάκι. Σ' ένα τέταρτο ο ήλιος θα περνούσε από το μεσημβρινό κι' ο καπετάνιος έστησε τον έξάντα του για να πάρη το μεσημβρινό ύψος. Το πήρε, το συνδύασε με την πρώινή του παρατήρηση, έκαμε τους άναγκαίους ύπολογισμούς και κατόρθωσε να προσδιορίση τη γεωγραφική θέση του νησιού κατά προσέγγιση το πολύ μισού μιλλίου, δηλαδή μ' όλη τη δυνατή άκριβεία.

Αφού τελείωσε αυτή την έργασία, έτοιμάστηκε νανεβη πάλι στη γέφυρα, όταν μπήκε στην κάμπινα του ο Καμύλκ.

— Τελείωσε; ρώτησε.
— Μάλιστα, Έξοχώτατε.
— Δός μου.

Ο πλοίαρχος του έδωσε το χαρτί με τους αριθμούς. Ο πασάς τους διάβασε προσεχτικά, σ' ανθελε να τους χαράξη στο νεύ του, και τους κρατήση στη μνήμη του για πάντα.

— Να φυλάξης καλά αυτό το χαρτί, είπε ύστερα. Άλλά το ημερολόγιο του πλοίου, που σημειώνεις το δρόμο μας δεκαπέντε τώρα μήνες...

— Το ημερολόγιο αυτό, Έξοχώτατε, δεν θα το ίδη ποτέ κανένας.

— Και για να είμαστε βέβαιοι, να το καταστρέψης άμέσως.

— Μάλιστα, Έξοχώτατε!
Ο πλοίαρχος πήρε το ημερολό-

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δεν έγκρίνεται, ούτε ανα-
τρέφεται, αν δεν συνοδεύεται από το δικαίωμα,
δρ. Γ.Ο. — Τα έγκρινόμενα ή άνακρούμενα ισχύουν
ως τήν 30 Νοεμβρίου 1936. Όσα συνοδεύονται από
Α. άνηκουν σε άγρία, και θα από Κ, σε κορίτσια

Νέα Ψευδώνυμα: Άφροστεφανο-
μένο Κύμα, ά. (ΣΧ). Χαρά, κ. (ΡΚ).
Χαραυγή, κ. (ΑΜ). Ταρτοφρος, ά.
(ΚΜ). Ζανό, ά. (ΓΓ). Κεφαλήν, ά.
(ΣΜ). Ξελογιάστρα, κ. (Α-Ω). Πάν, ά.
(ΠΑ). Ένδοξος Έλλάς, ά. (Α-Ω). Βα-
ρώνος Δελλακάρτοφρος, ά. (!;!). Σε-
ληνιατικός Βράχος, ά. (α;). Χιού-
Ντάρμοντ, ά. (;;!). Ποζάμπο, ά. (;!).
Λευκή Γαρθένια, κ. (ΜΕ).

Άναγνώσεις Ψευδωνύμων: Τζωρτζ
Ράφτ, ά. Χρυσή Πεταλούδισα, κ. Λι-
χουδισα, κ. Χλωμή Σελήνη, κ. Τζέν-
νη, κ. Κλαίλια, κ. Κουίτη, κ. Κλάρα,
κ. Πάτροκλος, ά. Άσπρη Πεταλούδα,
κ. Μοδιανό Ζιζάνιο, κ. Φρόντε Σού-
μπερτ, ά. Λιάνα, κ. Μπετόβεν, ά. Κά-
μης Μοντεχρήστος, ά. Δροσοστάλαχτη,
κ. Λουλού, κ. Άγριεμένη Θάλασσα,
ά. Τριεμφύονκα, κ. Ρόζα Λίνα, κ. Γα-
λάζιος Άγγελός, ά. Χρυσή Άκτίνα, κ.

Διαπλάσις άσπάζεται τους φίλους
της Συμπαθητικόν (χαίρω πολύ για την
άπόφασή σου, είσαι εξηγημένος, θα είδες
την έγκρισή του ψευδωνύμου σου γράψε
μου!) Χωρίς Φερρά (φραιδίτα το γραμ-
ματάκι σου τ'άρα που θα μου γράψη
τόρα κι' ε' αδερφός σου! μολύγραψες γι'
αυτόν τόσο συχνά, ώστε τον γνωρίζω σχε-
δόν σαν και σένα!) Γολιάθ (δεκαδραχμο
για νέο ψευδώνυμο δεν υπήρχε στο γράμμα
μα σου τί έγινε;) Μαρίαν Κουτσόδη
(πολύ μ' εύχαρίστησε το πρώτο σου γράμ-
μα: μα βέβαια έπρεπε να μου γράψης με
φορά απόδ εισαι τόσο χρόνιά συνδρομήτρια
άλθθισα, θα μου γράψης τώρα κάπου κά-
που;) Δέλιαν (εύχαριστώ πολύ έπρεπε
να πλανήσω με πολλά στ' άρακο σου γράμ-
μα, άλλ' άπαντώ εδώ με λίγα για να μην
αναβάλλω περισσότερο αυτά που σκο-
πεύεις να μου στείλῃς τα θέλω και τα πε-
ριμένω!) 'Ιπποτότη της Άρτας (μετά
χαράς σοή ανέκρινα τὸ ψευδώνυμο κι' έλπί-
ζω να σου γράψης συχνά) Έχεις γούστο
άποφ δεν σου άρέσουν και χαίρω, χρωμα-
τιστά και χαίρω και τίλοισι! Δούνα της
Σάμης (σοὺ εύχαρίστη μετ' εύχαράς τώρα
μπορείς να μου γράψης να' λυθείς και
μέρος σ' ελῃ την κίνηση σου) Πόλιαν (χαίρω
που έγινε καλά να γι' αὐτὸ κ. Φ. νάρθη
ή μεσημέρι, ή βράδυ-βράδυ μετ' τις 6')
Κλέφτην του 21 (δεν πιστεύω να καθή-
κας' έκαίνη ή Μ. Άγγελία δεν δημοσιεύθη-
κε; σημείωσα τὸν Δ. ως έσπαθισμά σου
κι' εύχαριστώ πολύ) Γ. Γ. Μουτζουρίδην
(οι λύσεις ετοι δεν είναι δεκτές; διάβασε
την προκήρυξη του 1ου φύλλου—Διαγωνι-
σμός Δόσεων—να ελῃς πῶς γράφονται!)
'Ανθισμένην 'Αμυγδαλιάν (αὐτό, καθώς
θα είδες, σοὺ ανέκρινα χάρω κι' εύχαρι-
στώ πολύ) 'Αφ. Ραμποπούλου, 'Εμμαν
Μόρελαν, Νάρκισσον, 'Αγνούλαν, Φεγ-
γαρόλοσσην Βραδισάν κτλ. κτλ.

Είς όσας επιστολάς έλαβα μετ' την 1
'Ιανουαρίου, θάπαντήσω στο έρχόμενο.

ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
σύνδρομηται παρακαλοῦνται να δη-
λώσουν άμέσως την νύαν των διεθύν-
σων εις τὸ γραφεῖον μας αποστέλλοντες
και δραχμ. 5 δια την έκτύπωσιν της
τέας ταμίας. Άλλως δεν εύθρονόμεθα
δια τὴν ἀπόλειαν των φυλλαδίων των.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΧΕΣΙΑ του 27ου Διαγωνισμού. Αί λύσεις
του φυλλαδίου τούτου δεκταί μέχρι 11 Μαρτίου.

60. Συλλαβόγραφος.

Γράμμα και ζωο βάλανε
στη μέση τους θεο,
Και σχήμα καταπέφρανε
Ψηλό και μυτερό.

Έλληνικός Άετός

61. Αίνιγμα

Ρωμαίος περίφημος το άρσενικό μου
Που κατασκεύασε το θηλυκό μου:
Μεγάλο δρόμο κι' ιστορικό.
Το ούδέτερό μου; Όπωρικό.

Θάλης Βλακετός

62. Κρυπτογραφικόν

1 2 3 4 5 2 6 = Ποταμός της Εσθρατής
2 5 2 8 = Ζώνον
3 2 1 4 = Τριχωτόν
4 1 5 2 6 = Άλλος ποταμός
5 4 1 3 2 6 = Φυτόν άρωματικόν
6 2 3 4 = Λευκή κόνις

Άνθος του 'Ιονίου

63. Άεροσιχίς εἰς 'Αντιθέτων
Νά εύρεθῶν αντίθετα τῶν κάτωθι
λέξεων τοιαῦτα, ὥστε τὰ τρίτα των
γράμματα να σχηματίζουν αντίστροφως
ήρως άρωματικόν:

Άγάπη, ὕπτιος, θύελλα, ἐκάν, θήλυ
χειρόγραφον, γέλωσ, καλωσύνη.

Άγγουρογιώτατος

64. Γέφυρος

πῶς πῶς τί τί ου ου
πῶς πῶς τί τί ου ου
λι Ν Ψ ου
πῶς πῶς τί τί ου ου
πῶς τί ου ου
Άγκάδι

Α Ψ Ξ Ε Ι Σ

των Πνευμ. Άσκήσ. των φύλλ. 43-44

548. Ροδανός (ρω, Δανός). — 544. Σάρ-
γος—Άργος. — 545. Νέστος—στενός. —
546. Ό πένης. ή πέννα. — 547.

Π Α Λ Α Μ Α Σ 548. ΙΩΑΝΝΗΣ
Λ Α Α Υ (όσανά, αίων, νήσ-
Α Α Β Α Ρ Ο Ν σα, 'Ηώς, Σάσων).
Α Α Τ Ι — 549. Τὸ γοργόν
Μ Α Ρ Τ Ι Ο Σ και χάρις έχει. ('Η
Α Ο Ο Τ ανάγνωση κατά
Σ Υ Ν Ι Σ Τ Ω σίχον εκ των κά-
τω και πάντως εκ δεξιῶν). — 550-554.
Τὸ περσικόν είναι τὸ Ε: 'Ερμής, ΝΕΙ-
λος, άλΕκτωρ, άλγΕβρα, ΠεσοΕφόνη.
— 555. Πεῖθε και μη άνάγκαζε. — 556.
'Αει τὰ πέρους βελίτω (ά, ήτα περι σύ,
βελ, τί, ω).

557. Σολομός (σβλ. όμοσ). — 558.
'Ανδοσία (αν δώση α). — 559. Κέφιλος
φάνελλος. — 560. Τὸ ρεῖλιαν.

561. Ν Ο Σ Σ Σ
Ω Ο Ο Ο Ο
Θ Α Ρ Ο Α

Υ Η Ο Υ Η Ο Η Ο
Π Β Κ Δ Φ

Α Ι Σ Ν Σ
662—566. Διά του Φ: φάσις, κωφός,
κρυός, τάρως, άλφα. — 567. 'Αμ' έπος

Α άμ' έργον ('Η άνάγνω-
Π Ε Μ σις κατά σίχον εκ των
Ο Σ Α Μ Ε άνω, δεξιῶθεν και άρι-
Ο Γ Ρ στερόθεν έναλλάξ. Αί λέ-
Ν ξεις της Άκροσιχίδος:

'ΑνΆχαρσις, άρΠα, 'ΕΛΕνη, 'ΙσΜήνη,
ΚοΌνος, άρΣενικόν, 'ΑναΚρέων, άλ-
Μο, 'ΑΛΕΞάνδρος, κρΟκος, 'ΑρΓος,
ΣυΡ(α, 'ΑρΝος). — 568. 'Ερσυνάτε τὰς
γγραφάς. — 569. 'Εξίς δευτέρα φύσις (έξ
ις, δευτέρα, φ' εις ις).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΨ' — 69]

Ο Πόλημν Σερνίν (Θεμιστολής Μα-
ρίνος) έπαικολούθει να ανταλλάσῃ κι'
έφετός Μ. Μυστικά στην Δίαιν: Γαύογιαν
Μαρίνον, Άγγλικόν Τηλεγράφειον, Ζάκυνθον
δία Η. Σ.

[ΑΨ' — 70]

Ενα μεγάλο μπράβο άξίζει στον προ-
δευτικό Σύλλογο «Διαπλαστική Συν-
τροφία», που με το άρωμα του Χριστου-
γεννηιατικο δέντρο και τον χορό που επα-
κολούθησε, μας χάρισε μίαν άληγομένητη,
ξένοιαστη βραδιά.

ΦΡΑΝΤΣ ΣΟΥΜΠΕΡΤ

[ΑΨ' — 71]

Ο (ΑΨ' — 1) διαγωνισμός μου παρατεί-
νεται επί ένα μήνα. Περιμένω από
δλους ες, ιδιαίτερος από τους: Σύλλογον
'Αρσκειάδων, Μπουμπούλ, 'Αναρπέλλα,
Γκοδοταβ Φράιλιχ, Σαρλώ, 'Ομπερον, Τι-
τανία, Πούκ, και από δλους τους Κινη-
ματογραφόφιλους.

Κάμης Μοντεχρήστος

[ΑΨ' — 72]

Ποιό διακλασσοπούλα-α άπ' τή μεγάλη
τάξη θάθελε να γνωριστοῦμε πνευ-
ματικά με μια φιλική άλληλογραφία; Γρά-
ψτε στη διεύθυνση: Μαρίνα Σαρπουνιάση,
Βούλγαρη 150, Ηεираκλ., για την

ΣΕΛΟΓΙΑΣΤΡΑ

[ΑΨ' — 73]

Παιδί της Ζούγκλας, δεν φοβάσαι σὺ
έρημα δάση; Τρελλό Διαβολάκι

[ΑΨ' — 74]

Εξαικολούθῃ την άλληλογραφία μου και
άναλλάσσω Μ. Μυστικά Δ/σις: Δνίδα
Παπαδάτου, δικηγόρου, διά:

Τριεμφύονκα

[ΑΨ' — 75]

Ας εύχηθοῦμαι, παιδιά, τή «ΔΙΑΨ'
ΠΛΑΣΙ» να τὰ χιλιάσῃ.

Ρόζα Λίνα

[ΑΨ' — 76]

Ομπερον, Τιτανία, Πούκ, ο Σύλλογός
μας εις γνωστοποιήσε: στην «Αριμ-
λα» οτι δεν θα μετασῃ στην Συνεδρίασιν
της. Συνεπὸς ή (ΑΨ' — 60) είναι άνακριβής.

Τρελλοπαρέα

[ΑΨ' — 77]

Πρὶν αὐτὸ τους άνωτέρω να με άποκα-
λώσειν άμέσως, και να παύσουν να
λέγουν άνακριβείας.

Σαρπητόν

[ΑΨ' — 78]

Αλληλογραφῃ με δλους ες άνω των 16
έτων. Δ/σις: Βάσω Νικολάου, Πρα-
τίνου — Διοχάρους, διά:

ΠΟΖΑΜΠΟ

[ΑΨ' — 79]

Ηλέκτρα, πῶς πήγες τὰ πικάκι; έμαθα
οτι δεν σοὺ άφησαν βιαζάρα φέτος;
είναι άλθθισα;

Χρυσή Άκτίνα

[ΑΨ' — 80]

Διαπλασσοπούλες, άλληλογραφῃ, ανταλ-
λάσω τετραδικία περιμένα άνυπομ-
νωσ από δλους. Στείλατε: Δνίδα Γεωργίαν
Σιδέρη, Κάροστον, διά:

Χρυσή Άκτίνα

[ΑΨ' — 81]

Αλληλογραφῃ, ανταλλάσσω τετραδιά-
κια με διαπλασσοπούλες. Άπαντῶ ά-
μέσως. Γράψατε: 'Ορέστην Δογιαδάην, όδός
Λαοθέωνος, 'Ηράκλειον Κρήτης, διά:

Γαρθόφαλλο